

ŠKOLSKO NATJECANJE IZ POVIJESTI

5. SKUPINA

ŠKOLSKA GODINA: 2019. / 2020.

UTORAK, 16. studenoga 2020.

10:00 – 11:00 sati

IME I PREZIME: _____

OIB: _____

BROJ BODOVA:

50	
----	--

POSTOTAK RIJEŠENOSTI ISPITA: _____

ČLANOVI PROSUDBENOG POVJERENSTVA:

1. _____
2. _____
3. _____

(mjesto i nadnevak)

NAPUTCI:

1. Imate 60 minuta za rješavanje ispita.
2. Odgovore u ispitu upisujete na za to predviđena mjesta. Ispred svake skupine zadataka nalazi se uputa za njihovo rješavanje. Pozorno ju pročitajte.
3. Ispit pišite plavom ili crnom kemijskom olovkom. Pišite čitko. Nečitki odgovori bodovat će se s 0 bodova.
4. Osobna imena i prezimena te geografska imena pišite izvorno prema udžbenicima odobrenim od MZOS-a u šk. g. 2014./2015.
5. Jednom napisane odgovore u ispitu nije dopušteno prepravljati već ih treba staviti u zagradu i precrtati te skraćenim potpisom (paraфом) označiti i upisati ispravni odgovor.

—(Pipin Mali)—	Karlo Veliki	Yb
precrtan netočan odgovor u zagradi	ispravan odgovor	paraf (skraćeni potpis)

6. Možete koristiti list za koncept tijekom rješavanja ispita. List za koncept predviđen je kao pomoćni list i on se neće bodovati. U omotnici zajedno s ispitom predajete i list za koncept.
7. Želimo Vam mnogo uspjeha!

I. U zadatcima koji slijede samo je jedan odgovor točan. Zaokružite slovo ispred točnoga odgovora.

1. U kojem je gradu 1889. osnovana Druga internacionala kao međunarodno udruženje radničkih stranaka?

A. Rimu

B. Londonu

C. Berlinu

D. Parizu

1	
----------	--

2. Koje godine je u Zagrebu osnovan Stol sedmorice (*Tabula septemviralis*), vrhovno sudište za pravno područje Hrvatske i Slavonije?

A. 1862.

B. 1872.

C. 1882.

D. 1892.

1	
----------	--

3. Koje godine je u Zagrebu utemeljena Kraljevska akademija?

A. 1726.

B. 1776.

C. 1826.

D. 1886.

1	
----------	--

4. Kako se zove list kojeg je 1900. u inozemstvu izdavao vođa boljševika Vladimir Iljič Uljanov Lenjin?

A. *Iskra*

B. *Kapital*

C. *Pravda*

D. *Sovjet*

1	
----------	--

5. Koji je zakon car Franjo Josip donio pod utjecajem centralističkih ideja ministra Schmerlinga:

- A. Silvestarski patent
- B. Listopadsku diplomu
- C. Austro-ugarska nagodba
- D. Veljački patent

1	
---	--

6. Tko je imenovan prvim hrvatskim banom nakon sklapanja Hrvatsko-ugarske nagodbe?

- A. Levin Rauch
- B. Ivan Mažuranić
- C. Ladislav Pejačević
- D. Károly Khuen-Héderváry

1	
---	--

7. Koje je godine došlo do raskola u Stranci prava?

- A. 1885.
- B. 1890.
- C. 1895.
- D. 1905.

1	
---	--

8. U kojem je gradu bilo izvorno sjedište Hrvatskog kraljevskog vijeća?

- A. Zagrebu
- B. Varaždinu
- C. Karlovcu
- D. Dubrovniku

1	
---	--

9. Tko je glavni tvorac *Deklaracije nezavisnosti* koja je 1776. objavljena u Philadelphiji?

- A. Thomas Jefferson
- B. George Washington
- C. Thomas Paine
- D. Benjamin Franklin

1	
---	--

II. U sljedećim zadatcima povežite međusobno srodne pojmove upisivanjem slova na praznu crtu iza broja. Tri od ponuđenih šest pojmova nemaju svoj adekvatan par i nigdje se ne pripisuju.

10. Događaju pridruži godinu

1. Narodna ustavotvorna skupština izglasala prvi francuski ustav _____	A 1789.
2. Završio Američki građanski rat _____	B 1791.
3. Potpisan mir u mjestu San Stefano _____	C 1865.
	D 1866.
	E 1876.
	F 1878.

3	
---	--

11. Imenu pridruži funkciju

1. Wilhelm von Tegetthoff _____	A admiral
	B kancelar
2. Josip Stadler _____	C nadbiskup
	D kardinal
3. Matija Mesić _____	E ban
	F rektor

3	
---	--

12. Nazivu djela pridruži njegovog autora

1. <i>Iura municipalia Dalmatiae, Croatiae et Slavoniae</i> _____	A. Josip Kušević
	B. Ivan Kukuljević
2. <i>Kratka osnova horvatsko-slavenskoga pravopisanja</i> _____	C. Janko Drašković
	D. Ljudevit Gaj
	E. Ivan Derkos
3. <i>Genius patriae super dormientibus suis filiis</i> _____	F. Pavao Štoos

3	
---	--

III. U sljedećim zadacima odgovorite na pitanje kratkim odgovorom, riječju ili brojem. Odgovor upišite na praznu crtu.

13. Kako se zvao odgovorni urednik književnog časopisa *Vijenac* 1874.-1881.

_____ (ime i prezime).

1	
---	--

14. Kako se zvala drama Ivana Kukuljevića Sakcinskog koju je 1840. godine u Zagrebu izvelo Domorodno teatralno društvo?

_____.

1	
---	--

15. Kako se zove sjevernoamerička kolonija koju su osnovali engleski hodočasnici s broda *Mayflower*?

_____.

1	
---	--

16. Kojeg su vladara Osmanlije nazivali Lavom Lehistana?

_____.

1	
---	--

17. Giuseppe Verdi skladao je 1871. *Aidu* za koji svečani događaj?

_____.

1	
---	--

18. Kako se zvao popularni mađarski revolucionarni pjesnik koji je poginuo kod Segesvára 1849. godine?

_____ (ime i prezime)

1	
---	--

19. Kako se zvao novi namjesnik Dalmacije 1903. godine?

_____ (ime i prezime)

1	
---	--

20. Kako se zove jedina žena koju je Vlaho Bukovac naslikao na slici *Hrvatski narodni preporod*?

_____ (ime i prezime)

1	
---	--

21. U kojem gradu je smještena tvornica poznate obitelji njemačkih industrijalaca Krupp?

_____.

1	
---	--

IV. U sljedećim zadacima poredajte kronološki navedene činjenice, događaje, procese ili osobe, upisivanjem rednih brojeva od 1. do 4. na praznu crtu iza slova, tako da 1. označava najstariji, a 4. najmlađi.

22. Kronološki poredajte navedene događaje

- A. _____ Otvoreno Kraljevsko sveučilište Franje Josipa I. u Zagrebu
- B. _____ Pod ravnanjem Ivana Zajca praizvedena opera *Nikola Šubić Zrinski*
- C. _____ Svečano otvorenje moderne zgrade Hrvatskog narodnog kazališta
- D. _____ Počinje izlaziti list *Pozor*

2	
---	--

23. Kronološki poredajte navedene događaje

- A. _____ Opsada Yorktowna
- B. _____ Prvi kontinentalni kongres
- C. _____ Bitka kod Saratoge
- D. _____ Bitka kod Lexingtona

2	
---	--

24. Kronološki poredajte hrvatske banove ili banske namjesnike prema razdoblju službovanja

- A. _____ Antun Vakanović
- B. _____ Ivan Coronini
- C. _____ Károly Khuen-Héderváry
- D. _____ Pavao Rauch

2	
---	--

V. U sljedećim zadacima od više ponuđenih kronoloških nizova samo je jedan točan. Zaokružite slovo ispred kronološkog niza koji je točan.

25. Koji niz određuje točan kronološki slijed događaja?

A. Nakon juriša naoružani građani osvojili tvrđavu Bastille → kralj Luj XVI. pogubljen na giljotini → objavljena Deklaracija o pravima čovjeka i građanina → uspostavljena jakobinska diktatura

B. Kralj Luj XVI. pogubljen na giljotini → nakon juriša naoružani građani osvojili tvrđavu Bastille → objavljena Deklaracija o pravima čovjeka i građanina

D. Objavljena Deklaracija o pravima čovjeka i građanina → kralj Luj XVI. pogubljen na giljotini → nakon juriša naoružani građani osvojili tvrđavu Bastille

C. Nakon juriša naoružani građani osvojili tvrđavu Bastille → objavljena Deklaracija o pravima čovjeka i građanina → kralj Luj XVI. pogubljen na giljotini → uspostavljena jakobinska diktatura

1	
---	--

26. Koji niz određuje točan kronološki slijed događaja?

A. Mirom u Požunu Habsburgovci predaju Francuskoj mletačku Istru, Dalmaciju i Boku kotorsku → francuski general Lauriston proglašava privremenu okupaciju Dubrovačke Republike → Francuzi preuzimaju vlast u Boki kotorskoj → ukinuta Mletačka Republika

B. Ukinuta Mletačka Republika Francuzi preuzimaju vlast u Boki kotorskoj → Francuzi preuzimaju vlast u Boki kotorskoj → Francuski general Lauriston proglašava privremenu okupaciju Dubrovačke Republike → mirom u Požunu Habsburgovci predaju Francuskoj mletačku Istru, Dalmaciju i Boku kotorsku

C. Ukinuta Mletačka Republika → mirom u Požunu Habsburgovci predaju Francuskoj mletačku Istru, Dalmaciju i Boku kotorsku → francuski general Lauriston proglašava privremenu okupaciju Dubrovačke Republike → Francuzi preuzimaju vlast u Boki kotorskoj

D. Francuski general Lauriston proglašava privremenu okupaciju Dubrovačke Republike → Francuzi preuzimaju vlast u Boki kotorskoj → ukinuta Mletačka Republika → mirom u Požunu Habsburgovci predaju Francuskoj mletačku Istru, Dalmaciju i Boku kotorsku

1	
---	--

VI. Sljedeće zadatke riješite uz pomoć povijesnih izvora.

27. Pozorno pročitajte dio izvornog povijesnog teksta i odgovorite na pitanja.

Car me je često pozivao da bi mi govorio o austrijskim pokrajinama koje je namjeravao zatražiti da mu ih ustupe. Pošto sam kroz njih prošao i tamo prebivao, poznavao sam ih vrlo dobro. Upozorih ga na sve koristi koje bi od njih mogao imati. Najavi mi svoju želju da me vrati tamo s neograničenom vlašću. Odvojivši ga od Carstva i Talijanskog Kraljevstva namjeravao je učiniti od tog kraja istureni položaj koji bi štitio njegove države, i bio pod vojnom administrativnom vlasti generala koji bi tamo zapovijedao. Želio je na ovaj način stvoriti pravu vojnu krajinu, kao što su u srednjem vijeku bile markgrofovije, pa mi reče smijući se: „A vi ćete biti markgrof.“

A. Tko je autor spisa kojem je citirani tekst sastavni dio?

_____ .

B. O kojem je caru u spisu riječ?

_____ .

3	
---	--

C. Tko je imenovan generalnim providurom Dalmacije 1806. godine?

_____ .

28. Pozorno pročitajte dio izvornog povijesnog teksta i odgovorite na pitanja.

Uvjeren ovamo o šteti svakoga naturavanja vjere, a onamo o velikoj koristi, što potječe za vjeru i državu iz prave kršćanske snošljivosti, bili smo ponukani, da jednovjercima augsburškim i helvetskim, zatim nesjedinjenim Grcima svuda dopustimo, da privatno vrše vjerske dužnosti po vjeroispovijesti svojoj bez obzira na to, da li je ona ikada u običaju ili uvedena bila ili ne.

A. Tko je autor citiranog teksta?

_____ .

B. Navedite naslov edikta kojem je citirani tekst sastavni dio.

_____ .

C. Autor citiranog teksta jedan je od najistaknutijih predstavnika kojeg oblika vladavine?

_____ .

3	
---	--

29. Pozorno pročitajte dio izvornog povijesnog teksta i odgovorite na pitanja.

(...) 1. Buduć da se u izvanrednom položaju nalazimo, i za povratjenje zakonitog stanja potrebno je, da imademo zakonitu vèrhovnu glavu: zato izabrasmo jednodušno bana trojedne kraljevine Barona Josipa Jelačića Bužinskoga, muža svoga naroda povèrenje imajućega, kojemu banu ima se predati i zapovèd nad vojskom granice i pravo razpisivanja sabora.

2. Da se naš dèržavni sabor sazove najkasnie do 1. svibnja ove godine u glavni grad Zagreb.

3. Krèpko i novo sjedinjenje u svakom smislu naše po zakonu i dogodovštini k nama pripadajuće kraljevine Dalmacie s kraljevinom hèrvatskom i slavonskom, kao također cèle naše vojničke granice glede političkog upravljanja, kao i svih ostalih tečajem vrèmena izgubljenih s ugarskimi varmeđami i s austrijskimi dèržavami sjedinjenih stranah domovine naše. (...)

A. U dokumentu se traži imenovanje Josipa Jelačića hrvatskim banom. Tko je njemu prethodio na banskoj dužnosti?

_____ .

B. Zaključite zbog čega je vladar odbio potvrditi dokument nakon što mu je kao program odnesen u Beč?

_____ .

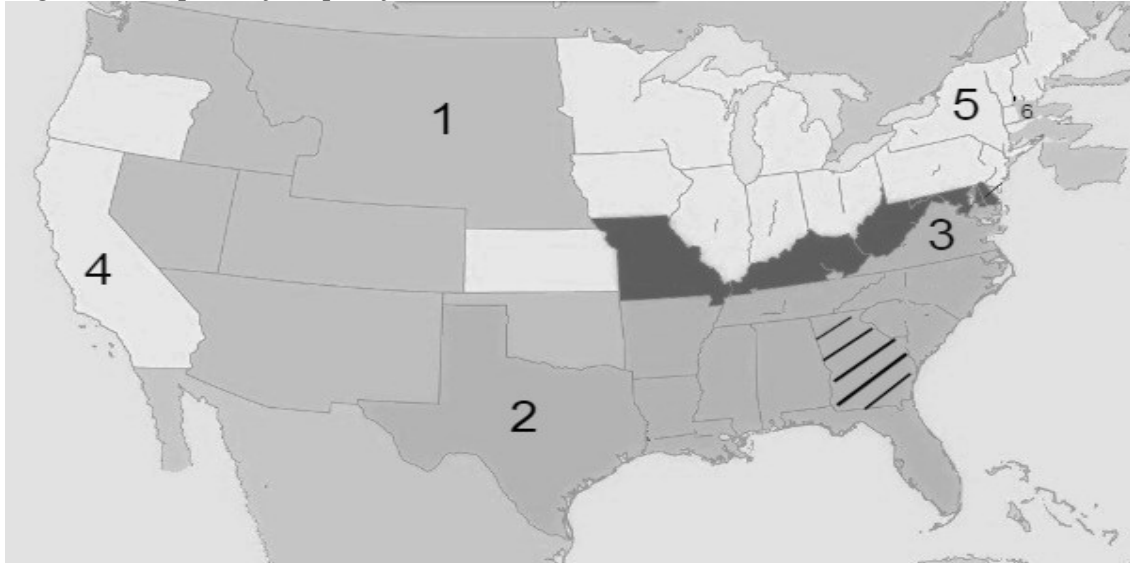
C. Kada je (točan datum) konačno ukinuta Vojna krajina i vraćena pod bansku vlast?

_____ .

3	
---	--

VII. Pozorno pogledajte prikazani povijesni zemljovid i odgovorite na postavljena pitanja.

30. Pozorno pogledajte zemljovid Sjedinjenih Američkih Država tijekom Građanskog rata i odgovorite na postavljena pitanja.

A. Navedite naziv države koja je označena kosim linijama i u koju je 1864. provalio general Sherman?

B. Pod kojim brojem se nalazi država u kojoj je smješten glavni grad Konfederacije?

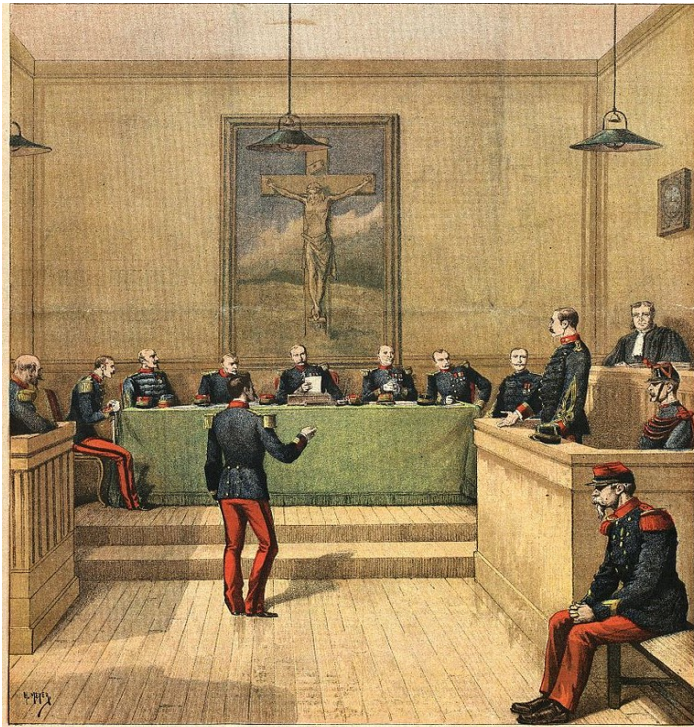
C. Kako se nazivao grad koji je između svibnja 1861. i travnja 1865. bio glavni grad Konfederacije?

_____ .

3	
---	--

VIII. Pozorno pogledajte ilustracije i odgovorite na postavljena pitanja.

31. Pozorno pogledajte ilustriranu naslovnicu novina i odgovorite na postavljena pitanja.

A. Koje poznato suđenje je prikazano na slici?

B. Koji je glasoviti pisac povezan s tim suđenjem?

C. Na formiranje koje političke koalicije je utjecalo suđenje?

_____ .